

Wie ben jij?

Wie ben jij?

José Vriens

Dit boek is een herziene uitgave van:
Onschuldig verlangen – uitgeverij Ellessy 2011

Schrijver: José Vriens
Coverontwerp: Artgen – www.artgen.nl

ISBN: 978-94-65125251
www.bravenewbooks.nl

© José Vriens 2024
www.josevriens.com

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

All rights reserved.

Hoofdstuk 1

Er viel een druilerige motregen, alsof zelfs de hemel treurde om het verlies van Kees ter Burg. Lisa en haar broer Daan ondersteunden hun moeder die als in trance met hen meeliep in het uitvaartcentrum.

Miranda ter Burg liet zich meevoeren naar de voorste bank en ging tussen haar kinderen zitten, het hoofd naar beneden gebogen en plukkend aan een zakdoekje in haar hand.

De afgelopen dagen leek hun moeder tot niets in staat en had ze urenlang met nietsziende ogen voor zich uit gestaard. Daan en Lisa hadden de beslissingen genomen die nu eenmaal bij een sterfgeval op een gezin afkwamen. Hun moeder was aanwezig geweest, maar niet meer dan dat, alsof het overlijden van haar man haar compleet lam had geslagen.

De woorden van de woorddienstbegeleider, die het levensverhaal van haar vader voorlas dat Daan en Lisa op papier hadden gezet, gingen langs Lisa heen.

Ze kon aan niets anders denken dan aan haar vader. Aan de laatste minuten dat hij in leven was geweest, dat hij in doodsnood in de keuken op de vloer had gelegen. Zij was erbij geweest. Het ene moment had ze nog vrolijk met haar vader zitten praten over een film die ze beiden hadden gezien. Het volgende moment had hij naar zijn borst gegrepen en was hij van de stoel op de vloer gegleden. En zij had niets gedaan om hem te helpen. Niet omdat ze het niet zou kunnen, maar omdat ze bevroor. Ze had haar eigen vader niet kunnen helpen. Dat was zijn dood geworden.

Opnieuw hoorde ze de woorden van de ambulancebroeders: 'Waarom leert niet iedereen reanimeren op school? Dan had deze man vast nog geleefd. Zo jammer, zo jong nog.'

Terwijl zij juist wel wist hoe ze moest reanimeren. Dat werd elk jaar een keer herhaald in het verpleeghuis waar ze werkte. Zij

deed daar ook aan mee. Toch had ze dat niet in de praktijk kunnen brengen op het moment dat het noodzakelijk was. Het was haar schuld dat ze vandaag afscheid van haar vader namen, dat haar moeder als een ontroostbare, ontredderde vrouw, bij wie de bodem onder haar voeten was weggeslagen, naast haar zat.

Deze schuld moest Lisa de rest van haar leven met zich mee-dragen. Niemand die dat bij haar kon wegnemen met woorden van vergeving. Dat haar vader dood was, was haar schuld en die van haar alleen. Dit geheim borg ze diep in zichzelf weg, wetend hoeveel verdriet het haar moeder zou doen als ze de ware toedracht van de dood van haar man zou kennen.

Later, na de koffietafel met familie en vrienden, reden ze in stilte naar huis. Haar moeder had niet gewild dat iemand van de familie meeging. Ze had immers haar kinderen die bij haar waren.

Lisa ging naar de keuken en zorgde voor het eten terwijl Daan met hun moeder praatte over de vele mensen die bij het afscheid waren geweest.

‘Het heeft je vast goed gedaan, mam,’ hoorde Lisa haar broer zeggen.

‘Zo gaat dat bij mensen die nog vol in het leven stonden,’ verzuchtte Miranda. ‘Niemand had kunnen vermoeden dat hij zo jong heen zou gaan en zo plotseling. Hij zal gemist worden, dat is zeker.’

Een stille traan viel in het vergiet bij de aardappels. Lisa veegde met de rug van haar hand over haar natte wang en deed de aardappels in de pan. Het was te veel, zag ze nu pas. Haar vader at niet meer mee.

Nooit meer. Voortaan waren ze met hun drieën en door de week met zijn tweeën. Daan ging morgen immers weer terug naar zijn studentenflat. Haar moeder en zij zouden alleen achterblijven.

Een halfuurtje later was het eten klaar. Ze dekte de tafel met drie borden. Daan deed haar werk alle eer aan en begon met smaak te eten. Lisa schoof het eten wat heen en weer op haar bord. Ze had geen honger. Hoe kon ze honger hebben nu haar vader er nooit

meer zou zijn? Eten op dit moment leek zo banaal. Vandaag hadden ze hun vader begraven. Dat afscheid was zo definitief. Hij zou nooit meer bij hen zijn. Nooit meer zou ze zijn warme, zware stem horen als ze discussieerden over onderwerpen die hun beiden interesseerden.

Daan deed zijn best om een gesprek gaande te houden, wat erop neerkwam dat hun moeder af en toe knikte, of antwoordde met ja of nee. Het werd niet echt een levendig gesprek. Morgen ging hij weer terug naar zijn eigen flatje op de campus in Enschede. Dan werd het helemaal stil aan tafel. Waar moesten haar moeder en zij over praten? Over hoe leeg haar moeders dag was geweest? Lisa zag er nu al tegenop.

Morgen zou ze weer naar verpleeghuis De Morgenster gaan waar ze werkte. En haar moeder? Zij bleef thuis, zoals ze altijd had gedaan. Ze hielp mee in het buurthuis en de bibliotheek en kende een hoop mensen. Daar zou ze vast steun vinden bij haar vriendinnen, dat wist Lisa zeker, maar toch was het anders dan normaal. Het zou nooit meer normaal worden.

Ze schoof haar nog bijna volle bord van zich af, stond op en begon de tafel af te ruimen. Daan hielp haar mee. Haar moeder ging in de fauteuil van papa bij het raam zitten en staaarde wat naar buiten.

‘Zal ik morgen thuisblijven?’ fluisterde Daan in de keuken.

‘Nee, ga maar gewoon naar de universiteit. Coby van der Krocht komt mam morgenvroeg halen om naar het buurthuis te gaan. De boeken voor de bazaar moeten uitgezocht worden. Ik heb met Coby afgesproken dat mama op tijd klaar zal staan.’

‘Moet jij niet werken?’

‘Dat wel, maar ik mag wat later beginnen. Ons afdelingshoofd doet niet zo moeilijk als je zelf ook altijd klaar staat voor een ander.’

‘Je weet het zeker?’

‘Ja, joh, ga nou maar terug naar de uni. Mama en ik redden ons wel. Je kunt wel langer blijven, maar het is beter dat alles weer zo snel mogelijk normaal wordt. Ik houd haar wel wat extra in de gaten.’ Lisa begon de vaatwasser in te ruimen en even later klonk het

monotone gezoem van het apparaat. In de deuropening van de woonkamer bleef ze naar haar moeder staan kijken. Arme mam, vierenvijftig was ze en nu al weduwe. En dat terwijl ze nog zo veel plannen had gemaakt om samen met papa te gaan doen als hij eenmaal met pensioen was.

‘Lust je koffie, mam?’

Miranda keek op naar haar dochter en glimlachte zwakjes. ‘Lekker. Is Daan nog thuis?’

‘Ja, hij is zijn tas aan het inpakken.’

‘Gaat hij morgen terug naar de universiteit?’ Haar gezicht kreeg een geschrokken uitdrukking.

‘Hij heeft colleges, mam, en kan niet langer blijven,’ begon Lisa.

‘Ik wil niet dat hij nu al weggaat.’ Paniek klonk door in Miranda’s stem.

‘Mama, Daan kan toch zo lang niet thuis blijven. Dan raakt hij te ver achter met zijn studie.’

‘Hij moet thuisblijven,’ riep Miranda.

‘Hij is de hele week al thuis...’

‘Hij MOET thuisblijven!’ schreeuwde Miranda nu.

Daan kwam op het geschreeuw afgerend. ‘Wat is er aan de hand? Mam, waarom schreeuw je zo?’ Hij knielde naast zijn moeder neer. Miranda klampte zich aan hem vast. ‘Je mag niet weggaan. Je mag me hier niet alleen laten. Als jij weg bent, is papa echt verdwenen.’ Ze legde haar hoofd op de schouder van haar zoon en snikte hartverscheurend.

Lisa sloeg verbluft haar hand voor haar mond. Wat zei haar moeder nu toch voor rare dingen? Zij, haar dochter, was er toch ook nog? Tranen sprongen in haar ogen. Natuurlijk miste ze papa, dat kon ook niet anders. Het was ook nog maar zo kort geleden dat hij hier in de kamer bij haar had gezeten. Vandaag hadden ze hem begraven. Het verdriet was nog te vers.

Daan troostte zijn moeder en bleef haar vasthouden en haar rug en haren strelen tot ze wat gekalmeerd was.

‘Lisa is toch bij je, mam? Ik moet terug naar de universiteit. Ik kan niet te lang wegblijven,’ probeerde Daan. ‘Lisa blijft bij jou.’

‘Je mag niet weggaan. Zonder jou ben ik papa helemaal kwijt,’ snikte Miranda. Ze verborg haar gezicht in haar handen.

Daan keek zijn zus over het hoofd van zijn moeder aan en haalde vragend zijn schouders op. ‘Wat is er aan de hand?’ vormde zijn mond geluidloos.

Lisa schudde niet-begrijpend haar hoofd. Ze drukte een vuist tegen haar mond om het trillen ervan te stoppen. Was haar moeder gek geworden van verdriet? Misschien had ze een shock. Was dit het gevolg van alle emoties van de laatste dagen? Daan leek op hun vader, dat zei iedereen en dat zag ze zelf ook wel. Zij leek op niemand van het gezin. Kwam het daardoor dat ze hem niet wilde laten gaan?

‘Ik moet naar de universiteit, mam,’ begon Daan weer. ‘Ik kan niet langer wegblijven. Over een paar dagen is het weer weekend en ben ik weer thuis. Drie dagen, dat red je toch wel?’

‘Ik wil niet dat je gaat. Je moet bij me blijven,’ huilde Miranda.

‘Ik bel de dokter,’ mimede Lisa geluidloos tegen haar broer.

Daan knikte.

Een halfuurtje later stond dokter Jochems, hun huisarts, op de stoep. De gemoedelijke, lange, grijze man was een leeftijdgenoot van haar vader. Lisa kende hem al haar hele leven.

‘Praat me even bij, Lisa. Wat is er precies met je moeder aan de hand?’ wilde Jochems weten voordat hij doorliep naar zijn patiënt.

‘Ze wil niet dat Daan naar de universiteit teruggaat. Ze raakte helemaal overstuur toen hij dat zei. Daan kan echt niet langer thuisblijven, dokter. Hij moet terug naar school,’ vertelde Lisa op zachte toon.

‘Dat begrijp ik,’ knikte Jochems. ‘Ik zal met haar praten. Jij bent wel thuis?’

‘Ik moet werken, maar als het nodig is, kan ik nog wel wat extra dagen vrij nemen.’

‘Als dat zou kunnen is dat heel erg mooi, maar daar streven we niet naar. Je moeder heeft een flinke klap gehad met het overlijden van je vader. De afgelopen dagen zijn jullie constant bij haar geweest. Het kan best zijn dat ze bang is Daan ook kwijt te raken als hij weggaat. Een irreële angst weliswaar, maar daarom niet minder aanwezig,’ legde Jochems uit.

Nee, ging het door haar heen, dat is het niet. Daar is ze niet bang voor. “Als jij weggaat ben ik papa helemaal kwijt”, dat had haar moeder gezegd. Alsof ze met het weggaan van Daan haar man nog een stukje meer zou verliezen. Zij bleef toch hier, haar dochter? Al leek ze niet erg op papa, ze was net zo goed een kind van hem.

Dokter Jochems ging naar de woonkamer en praatte op zachte toon met Miranda.

Daan sloeg zijn arm om de schouders van zijn zusje heen en drukte haar even troostend tegen zich aan. ‘Het komt wel goed, Liesje.’

‘Waarom zegt ze zo iets raars? Jij bent door de week nooit thuis.’

‘Het zal door de schok komen. Iets anders kan ik niet bedenken.’

Dokter Jochems schreef een receptje uit op tafel en gaf dat aan Lisa. ‘Wil je dit voor je moeder gaan halen? Het is een middel dat rust geeft. De apotheek in het centrum is vanavond open voor spoedgevallen.’

Ze knikte stom, nog te zeer onder de indruk van de vreemde reactie van haar moeder om haar stem te vertrouwen. De tranen zaten haar hoog. Lisa pakte haar jas van de kapstok en haalde haar fiets uit de garage. Fietsend door de donkere straten van de stad overdacht ze de reactie van haar moeder. Waarom deed haar moeder zo raar, alsof haar dochter er helemaal niet bij hoorde?

Opeens beseft Lisa wat er mis was. Ze remde abrupt en bleef midden op de weg stilstaan. De wind leek plotseling nog een paar graden killer en ze huiverde ondanks haar winterjas. Haar moeder wist het! Dat kon niet anders. Ze had op de een of andere manier ontdekt dat Lisa niets had gedaan om haar vader te helpen op het

moment dat hij die hartstilstand kreeg. Wilde ze daarom niet alleen met haar dochter blijven?

Tranen stroomden over haar wangen en leken meteen op haar wangen te bevriezen door de koude wind. Wat zou ze graag de tijd terugdraaien. Talloze malen had Lisa dat al gewenst sinds die paar noodlottige minuten dat papa in doodsnood op de grond in de keuken had gelegen. Ze had hem kunnen helpen, maar ze had niets gedaan. Dat besef knaagde aan haar en maakte haar haast misselijk van wroeging.

Een halfuurtje later was ze terug met de medicijnen. Dokter Jochems was alweer weg en Daan had koffie voor zichzelf en hun moeder ingeschonken. Er stond een derde kopje klaar op tafel.

‘Ha, daar ben je al,’ zei hij opgelucht.

Lisa las de bijsluiter van het kalmeringsmiddel. Op haar werk hoorde ze wel vaker over dit soort medicijnen. Misschien moest ze met haar moeder op dezelfde manier omgaan als ze deed met de bewoners van het tehuis. Niet te veel pushen, alleen een beetje sturen in de juiste richting zodat ze het idee kreeg dat ze het zelf deed. Ze zou er zijn voor haar moeder als ze haar nodig had.

‘Hier, mam. Deze mag je twee per dag.’ Lisa drukte een pil uit de strip en legde hem naast het kopje van haar moeder neer.

‘Ik vind het best, als Daan maar thuis blijft,’ antwoordde Miranda.

Daan schudde nauwelijks zichtbaar zijn hoofd. Lisa ging dan ook niet in op het antwoord van haar moeder.

‘Coby komt je morgen halen, mam. Het is binnenkort weer bazaar. Ik heb nog een hoop oude boeken van mij in een doos gedaan. Neem je die morgen mee?’ vroeg ze in plaats daarvan.

‘Coby? O ja, dat is waar ook,’ mompelde Miranda. ‘Het is zo vreemd dat alles gewoon doorgaat terwijl papa er niet meer is. Je zou verwachten dat de wereld stil blijft staan, maar niets is minder waar.’

Lisa legde een hand op die van haar moeder. ‘We redden het wel, mama. Je hebt ons toch nog.’

Opnieuw keek Miranda haar dochter met een vreemde blik aan.

Ze weet het, ging het door Lisa heen, en ze verwijt het me. Ze beet op haar lip en roerde onnodig lang in haar koffie om haar ongemak te verbergen.

Hoofdstuk 2

Daan vertrok de volgende ochtend om zeven uur zodat hij op tijd was voor de colleges. Hij nam afscheid van zijn moeder en zus.

Hun moeder was in tranen. Het pilletje van dokter Jochems hielp wel iets, toch verzachtte het haar verdriet niet. Ze bleef herhalen dat met het vertrek van Daan haar man helemaal verdwenen was. Wat Daan of Lisa ook zei, dat kregen ze niet uit haar hoofd gepraat. Lisa nam haar moeder mee naar de keuken, zette haar in een stoel neer en begon de tafel te dekken voor het ontbijt. Ze smeerde een cracker met jam op voor haar moeder, schonk thee voor haar in en hoopte dat ze iets naar binnen zou krijgen.

Haar moeder zat maar wat voor zich uit te staren. Schoof de cracker heen en weer op haar bord, maar at er niets van.

‘Toe, mam, je moet wat eten. Je wil toch niet dat Daan zich straks een ongeluk schrikt als hij over een paar dagen weer thuis komt? Je moet goed voor jezelf zorgen.’

Het gezicht van haar moeder lichtte even op bij horen van de naam van haar zoon. Het besef dat ze voor haar zoon gezond moest blijven, hielp wel haar aan het eten te krijgen. Ze nam een paar kleine hapjes van de cracker en spoelde deze weg met thee. Het was niet veel, maar het was een begin.

Deze kleine triomf werd bij Lisa teniet gedaan door het knagende gevoel dat ze wel voor haar zoon wilde eten en gezond blijven, kennelijk niet voor haar dochter. Eens temeer een teken dat Daan belangrijker voor haar was. Als haar moeder het wist, waarom zei ze er dan niets van? Die vraag bleef haar de rest van de dag achtervolgen.

De dagen die volgden leek Miranda weer wat op te krabbelen. Ze werd op sleeptouw genomen door haar vriendin Coby, in de uren dat Lisa aan het werk was. Ze leek weer te beseffen dat haar

dochter er ook nog was en langzaam werd het bijna net als een week geleden, toen haar vader nog gezond en wel was geweest.

Lisa kwam binnen door de achterdeur en snoof de heerlijke geur van gebakken vis op. 'Lekker, mam, wat een verrassing dat ik zo aan kan schuiven.' Ze drukte een kus op de wang van haar moeder. 'Hoe was het op je werk, kind?' wilde Miranda weten.

'Gezellig druk. Volgende week gaan een aantal van de bewoners met de Zonnebloem een dagje uit. Daar maken ze zich al dagen van tevoren druk over,' vertelde Lisa. Ze was blij dat haar moeder weer wat meer belangstelling kreeg voor haar doen en laten. Ze had zelfs voor het eerst deze week gekookt.

'Daan eet met ons mee,' zei Miranda. 'Vandaar dat ik vis heb gemaakt. Dat vindt hij zo lekker.' Ze keek haar dochter met een blijde glimlach aan.

Natuurlijk, Daan kwam naar huis. Voor Daan kookte moeder wel. Dat stak, deed pijn, ook al probeerde Lisa zichzelf voor te houden dat haar moeder blij was dat hun gezin met de komst van Daan weer bijna compleet was. Ze schudde het van zich af. Kom op, niet zo kinderachtig, hield ze zichzelf voor, het is leuk dat Daan thuiskomt. Ook voor haarzelf. Ze had de hele week al het gevoel dat ze thuis op haar tenen moest lopen. Daan wist altijd beter hoe hij hun moeder op moest vrolijken. Zij was meer een vaderskindje geweest.

'Wat leuk dat hij eerder naar huis komt,' zei Lisa dan ook. Meestal kwam hij pas op zaterdag.

'Dat vind ik ook. Het is zo stil in huis zonder je vader en die jongen,' vond Miranda.

Lisa schonk koffie in voor hun drieën. Haar moeder was verdiept in een boek dat ze neerlegde op het moment dat Daan de kamer binnenkwam.

'Heerlijk dat je er weer bent, jongen,' zei Miranda met een glimlach op haar gezicht. Ze klopte op de plaats naast de hare en Daan ging gehoorzaam zitten.

‘Hoe is het gegaan? Heb je je een beetje bezig kunnen houden?’ wilde Daan weten.

‘Dat wel, maar het is zo stil zonder jou en papa.’

‘Je hebt Lisa toch nog?’

‘Dat is anders,’ zei haar moeder aarzelend. ‘We zijn maar met zijn tweeën. Lisa werkt overdag en vaak ’s avonds.’

Lisa trok haar wenkbrauwen verwonderd op. Ze had juist deze week geen late dienst gedraaid, waarbij ze inderdaad ’s avonds moest werken, om zo veel mogelijk bij haar moeder te kunnen zijn.

‘Ik wil dit weekend de papieren uitzoeken,’ begon Daan. ‘Er moet nog een hoop in orde gemaakt worden. De meeste instanties zullen nu wel weten van het overlijden van papa. Hoe sta je er financieel voor? Heb je daar al enig idee van?’

‘Volgens mij heeft je vader dat goed geregeld. Hij zei altijd dat ik nog een aardig inkomen overhoud als hij kwam te overlijden. Kijk maar in de blauwe map waarin de papieren zitten. Je weet dat je vader altijd heel zorgvuldig was met die dingen.’

Daan stond op en zocht in de kast naar de bewuste map en legde hem op tafel. Lisa keek over zijn schouder mee. In een dikke, blauwe map zat inderdaad alles keurig geordend bij elkaar. Hij bladerde er doorheen totdat hij gevonden had wat hij zocht.

‘Papa heeft je inderdaad goed verzorgd achtergelaten,’ knikte hij even later. ‘Met de overlijdensverzekering wordt een groot deel van het huis afgelost.’ Hij schreef wat cijfers op een papier en begon te rekenen. ‘Je hoeft je geen zorgen te maken over je inkomen. Je kunt hier gewoon blijven wonen en zelfs nog ruim leven.’

‘Dat is fijn. Hier voel ik hem het dichtst bij me. Ik zou het vreselijk vinden als ik hier ook weg had ontmoeten. Hij zei altijd dat hij goed voor me zou zorgen als er iets met hem zou gebeuren. Nooit gedacht dat het zo snel nog eens bewaarheid zou worden. Ik begrijp nog steeds niet waarom je vader zo snel moest overlijden.’ Miranda snifte en drukte een zakdoekje tegen haar ogen. ‘Ik kan niet geloven dat het zijn tijd was. Wat is zesenvijftig nu voor

leeftijd om te sterven? Hij had nog zo veel jaren voor zich liggen. Als hij naar een dokter was gegaan om zijn hart na te laten kijken, zou hij nu dan nog leven? De buurman van Coby leeft al jaren met hartklachten en krijgt er medicijnen voor. Dat had met papa toch ook gekund?’

Lisa stond op en ging naast haar moeder zitten. Ze sloeg haar arm om haar schouders heen. ‘Misschien wel, misschien ook niet. Het heeft ook geen zin om daarover te blijven piekeren. Papa heeft zijn leven geleefd zoals hij dat zelf wilde. Hij hield er niet van om naar dokters te gaan, dat weet je toch, mam.’

Miranda droogde haar tranen. ‘Je hebt gelijk, kind. Gelukkig heb ik jullie nog. Je bent zo’n lief kind, Lisa. Jij ook Daan. Ik had me geen raad geweten zonder jullie.’

‘Mam, wat is dit?’ Daan had ondertussen verder door de map gebladerd en haalde er nu een insteekmapje uit waar vergeelde papieren in zaten.

Miranda stond op en boog zich over het mapje heen. Ze sloeg verschrikt haar handen voor haar mond. ‘Dat had je niet mogen vinden. Waarom zit dat hier in?’ mompelde ze, zichtbaar van streek.

Daan haalde de papieren uit het mapje en probeerde te begrijpen wat hij las. ‘Het is een geboortebewijs. Van... van Lisa? Nee, van Lisa van Helden? Wie is dat? Kennen we haar?’

‘Nee nee, stop dat weg,’ stamelde Miranda met een lijkkleek gezicht.

Dat deed hij echter niet. Hij keek nog eens wat beter naar het geboortebewijs. ‘De geboortedatum is dezelfde als die van jou, Lies. Deze Lisa is alleen in Rotterdam geboren. Wie is Lisa van Helden, mam? Waarom heb je daar een geboortebewijs van?’ Hij pakte het volgende papier en las een officieel uitziende brief door. ‘Adoptie? Dit gaat over adoptie van ene Lisa van Helden. Mam?’ Hij keek verward naar zijn moeder. ‘Lisa is geadopteerd? Onze Lies?’

Miranda keek in paniek van haar zoon naar haar dochter. ‘O, lieverd, dat had je nooit mogen vinden. Zo had het niet moeten

gaan. Waarom zit je in die spullen te snuffelen?' Ze graaide de papieren die Daan op de tafel had gelegd bij elkaar en drukte ze tegen haar borst.

Daan keek verbijsterd naar zijn moeder, daarna naar zijn zus. 'Is Lisa geadopteerd?' herhaalde hij zijn vraag. 'Mam?'

Miranda begon te huilen. Ze sloeg haar handen voor haar ogen. 'Ja, ja, Lisa is geadopteerd. Zo had ik het niet willen vertellen. Meisje,' ze stak haar handen naar Lisa uit, 'zo had het niet moeten gaan. We hebben er geen geheim van willen maken. Het is alleen nooit ter sprake gekomen. Je vader en ik wilden het vertellen op een geschikt moment. Niet nu, niet zo kort na het overlijden van papa.' Lisa kon nog altijd niet bevatten wat er gezegd werd. Geadopteerd? Zij? Waar ging dit over? Met trillende handen pakte ze die van haar moeder vast. 'Ben ik niet jouw kind?' vroeg ze op gefluisterde toon.

'Natuurlijk wel, je bent mijn kind. Ik houd van je met heel mijn hart en ziel, alsof ik je zelf negen maanden onder mijn hart heb gedragen. Dat moet je geloven,' snikte Miranda.

'Maar... a-als jij niet mijn echte moeder bent, w-wie is dat dan wel?' stamelde Lisa.

'Ik ben je echte moeder. De enige moeder die je ooit gekend hebt,' riep Miranda geëmotioneerd uit.

'En Daan dan? Is hij ook geadopteerd?'

'Nee, Daan niet.' Paniekerig keek ze naar haar zoon.

'Mam, ga even zitten. Even rustig aan. Heb je nog koffie, Lies?'

Lisa knikte stom, liep naar de keuken en schonk nog een keer koffie voor hen in. Deze alledaagse handeling zorgde ervoor dat ze zichzelf weer een beetje onder controle kreeg. Ze was geadopteerd. Haar moeder was niet haar biologische moeder, evenmin als haar vader, zover ze begreep. Zelfs Daan was niet haar echte broer. Dat vloeide automatisch voort uit een adoptie. Ze waren niet echt familie van elkaar. Natuurlijk, daarom leek ze op niemand van hen. Dat ze dat niet eerder beseft had. Met het dienblad in haar handen ging ze terug naar de woonkamer.

Daan liet hun moeder op de bank plaatsnemen en ging naast haar zitten. 'Vertel nu eens rustig het hele verhaal.'

Miranda haalde diep adem en begon te vertellen. 'Het huwelijk tussen mij en jullie vader werd niet, zoals we gehoopt hadden, gezegend met een hoop kinderen. Het heeft echt niet zo lang geduurd voordat Daan geboren werd omdat ik een carrièredrang had. Het duurde jaren voordat ik eindelijk moeder mocht worden. Jaren van onzekerheid en twijfel gingen daaraan vooraf. We hebben beiden talloze, uitgebreide onderzoeken gehad. Een oorzaak voor het uitblijven van een zwangerschap werd nooit gevonden. Je vader en ik waren volkomen gezond en er was dan ook geen enkele reden waarom ik geen kinderen zou kunnen krijgen. Toch werd ik maar niet zwanger. We hebben verschillende trajecten doorlopen om toch in verwachting te raken. Helaas zonder resultaat. Papa en ik hadden al besloten om dan een kind te adopteren. Op die manier konden we een kindje dat minder goed was terechtgekomen helpen. We schreven ons in om in aanmerking te komen voor adoptie. Voor het zover was, bleek ik opeens spontaan zwanger te zijn. Ik was inmiddels tweeëndertig. Je kunt je wel voorstellen dat papa en ik door het dolle heen waren. Helaas moest ik eerder stoppen met werken omdat mijn bloeddruk te hoog was en moest ik rust houden. Dat namen we voor lief. Daan kwam gezond ter wereld, maar vanwege complicaties tijdens de bevalling, gaf de gynaecoloog ons vrijwel meteen het advies om geen tweede zwangerschap te riskeren. Na de geboorte van Daan gingen we daarom verder met de adoptieplannen. We wilden dolgraag nog een kind. En toen kwam het bericht dat er een kindje was dat wij mochten adopteren. Een baby nog wel.' Miranda pakte de hand van Lisa vast en drukte die even. 'Dat was jij, Lisa. Je werd twee jaar na Daan geboren. Je moeder was niet in staat om voor je te zorgen en stond haar kindje af. Wij kwamen in aanmerking voor de adoptie en waren dolgelukkig. Een jongen én een meisje. Wat hadden we nog meer te wensen over? Ons gezin was compleet.'

Lisa had er al die tijd zwijgend bij gezeten. Opeens werd de vreemde reactie van haar moeder duidelijk, na het overlijden van haar vader. Haar moeder had Daan niet willen missen omdat hij haar échte zoon was. Haar bloedeigen kind. Zij was geadopteerd en had geen bloedbanden met de mensen die ze haar ouders noemde. Dat was het verschil. Haar biologische moeder had niet voor haar kunnen zorgen.

Nu begreep ze waarom ze op niemand in de familie leek. Haar donkere, bijna zwarte haar, de iets schuinstaande ogen, de hoge jukbeenderen en de vage trekken van een Aziatische uiterlijk. De vaak vrolijk geplaatste opmerking door familie: "Van wie heeft ze dat toch?", kreeg nu een heel andere lading. Ze hoorde niet bij deze mensen. Dit was niet haar echte familie. Ze maakte haar handen los uit die van haar moeder. Nee, niet die van haar moeder. Van die vrouw. Miranda, niet haar moeder.

'Lisa, zeg eens iets.' De stem van Miranda kreeg een paniekerige klank.

'Wat moet ik zeggen? Dank je wel dat je me gered hebt?' voeg Lisa met schrille stem.

'Lies,' riep Daan, 'doe niet zo raar!'

'Ik... ik begrijp het wel,' stamelde Miranda. 'Het is niet niks om binnen een week je vader te verliezen en er dan ook nog eens achter te komen dat wij niet je biologische ouders zijn. Het verandert niets, kind, ik houd van je. Je bent nog altijd mijn dochter. Dat zul je altijd blijven.'

Lisa stond op en deinsde achteruit. 'Nee, dat is niet waar! Het verandert alles! Mijn hele leven is een leugen. Waarom heb je het niet eerder verteld? Waarom heb je zo lang gewacht? Dacht je me daarmee een plezier te doen?'

'Liefje, zeg niet van die nare dingen. We hebben het niet met opzet verzwegen. Je bent gewoon ónze dochter. Ik ben je moeder, ook al heb ik jou niet zelf het leven geschonken.' Miranda kwam omhoog. 'Nee, je bent niet mijn moeder.' Lisa schudde heftig haar hoofd en liep verder achteruit, weg van Miranda. Ze draaide zich abrupt om

en rende de trap op naar haar kamer. Daar liet ze zich op bed vallen en begon hartverscheurend te huilen. Haar hele wereld was gebaseerd op een leugen. Ze was niet Lisa ter Burg, maar Lisa van Helden. Haar familie woonde heel ergens anders en niet hier in Coevorden. Ze kwam uit Rotterdam.

Hoofdstuk 3

Er werd op de deur geklopt.

‘Lies, mag ik binnenkomen?’ klonk de stem van Daan.

Ze beet op haar lip. Daan, die niet haar broer was.

‘Zwijgen is toestemmen,’ zei hij aan de andere kant van de deur en hij kwam binnen. Hij bleef in de deuropening staan. Daan, met zijn blonde haar en blauwe ogen, leek niet eens op haar. Hij leek op de man die ze al die jaren vader had genoemd, die man die ze niet had kunnen redden. Lisa wendde haar betraande gezicht af.

Daan ging zonder iets te vragen naast Lisa op bed zitten. Hij raakte haar niet aan, zat daar alleen maar. ‘Ik ga niet zeggen dat ik me voor kan stellen wat er door je heengaat,’ begon hij. ‘Dat kan ik namelijk niet. Ik weet wel wat ik voel. Je bent mijn zus, Liesje, al twintig jaar. Of we nu bloedbanden hebben of niet, het gaat erom waar je bent opgegroeid. En jij bent hier opgegroeid, als mijn zusje Lisa.’

‘Het was een leugen, Daan, al die tijd heb ik geleefd met een leugen.’

‘Dat heb je niet. Er is niets gelogen aan jouw leven. Jij bent Lisa ter Burg. Pap en mam zijn altijd jouw ouders geweest. Dat verandert echt niet omdat je opeens weet dat ze niet je biologische ouders zijn. Mam houdt van je alsof je haar eigen kind bent. Wat haar betreft ben je ook haar eigen kind.’

‘Dat ben ik niet.’ Ze hoorde zelf hoe zwak het klonk. ‘Ze wilde jou thuis houden omdat jij zo veel op papa lijkt. Omdat jij haar echte zoon bent.’

‘Luister jij ooit weleens naar wat een ander zegt? Heb je niet gehoord dat mam van je houdt omdat je haar dochter bent? Jij bracht een wens in vervulling. Pap en mam wilden graag nog een kind en dat werd jij. Ik heb nooit enig verschil gemerkt tussen jou en mij.’

Daar had Daan gelijk in, moest ze toegeven. Daan werd vroeger niet extra verwend of voorgetrokken. Ze werden gelijk behandeld, kregen net zo veel en zo vaak aandacht of straf als nodig was. Nee, verschil was er nooit gemaakt.

‘Ik denk dat het maar goed is dat je het niet eerder hebt geweten,’ ging Daan verder. ‘Je bent nu twintig en al redelijk zelfstandig. Je bent slim genoeg om de dingen in de juiste context te plaatsen. Als jonger meisje zou je vast geen raad hebben geweten met wat jij zojuist gehoord hebt.’

‘Ik weet nu anders net zo goed niet hoe ik hiermee om moet gaan, Daan. Er valt zo veel op zijn plaats. Waarom wij totaal niet op elkaar lijken, bijvoorbeeld. Jij bent zo slim en ik kan absoluut niet leren. Ik lust haring en jij, en papa en mama gruwen ervan. Dat soort dingen. Oma Ter Burg, zij wist het natuurlijk ook. Zij kon me soms zo raar aankijken. Weet de rest van de familie eigenlijk dat ik geadopteerd ben?’

‘Dat lijkt me wel. Oma Ter Burg en opa en oma Nelsen zullen het natuurlijk geweten hebben. De broers en zussen van pap en mam vast ook. Het maakte voor hen geen verschil. Dat heeft het nooit gedaan. Je bent gewoon hun nichtje en kleinkind. Jij bent als baby van een paar weken bij pap en mam gekomen. Je bent hier opgegroeid. Hier hoor je thuis.’

Lisa haalde haar schouders op.

Daan legde zijn hand op haar arm. ‘Kom, ga mee naar beneden. Mam heeft het niet meer, die denkt dat jij op stel en sprong weg wil. Dat je boos op haar bent en weet ik wat nog meer. Ga haar vertellen dat je van haar houdt. Dat doe je toch?’

Lisa knikte en volgde haar broer naar beneden. Aarzelend liep ze naar haar moeder toe. Ze sloeg haar armen om haar moeder heen. Op dat moment begon ze opnieuw te huilen.

‘Meisje toch, wat een verdriet. Er is toch niets veranderd tussen ons? Ik zal altijd je moeder blijven en jij mijn dochter.’ Miranda streek over het haar van Lisa. ‘Je bent opgegroeid tot een leuke, lieve meid. Zo verschrikkelijk kan dat toch niet zijn?’

‘Waarom heb je het me niet eerder verteld?’ wilde Lisa weten. ‘Het kwam er gewoon niet van. Steeds kwam er weer iets tussen, en na verloop van tijd leek het ook niets meer uit te maken of je het nu wel of niet wist. Een paar weken voor papa’s overlijden hadden we het er samen nog over. We wilden het binnenkort aan jou vertellen, op je eenentwintigste verjaardag.’

De volgende ochtend werd Lisa wakker en even meende ze dat alles nog steeds bij het oude was. Toch was er iets veranderd, iets wezenlijks. Ze was geadopteerd. De gedachte of haar biologische moeder nog in leven was, kwam bij haar op. Was zij zwanger van een jeugdliefde en had hij haar in de steek gelaten? Zou ze nog weleens aan haar dochter denken? Had ze nog meer kinderen? Broers en zusjes van haar.

Waarom had haar biologische moeder niet voor haar kunnen zorgen? Wat voor mens zou ze geworden zijn als ze wel bij haar moeder gebleven was? Wat was haar achtergrond? Wie ben ik? Al die vragen die haar zo opeens bestormden. Die kon ze niet zomaar naast zich neerleggen. Met een ruk gooide ze het dekbed van zich af en ze ging douchen.

Miranda zat al met de krant in de ruime woonkeuken toen Lisa aangekleed en wel beneden kwam. ‘Goedemorgen, meisje, heb je lekker geslapen?’

Lisa drukte een kus op de wang van haar moeder en ging tegenover haar zitten, haar haren nog vochtig van de douche. ‘Eigenlijk wel. Mam,’ begon ze aarzelend, ‘wat weet je van mijn biologische moeder?’

‘Niet zo heel veel. Ze was nog heel jong toen ze in verwachting raakte van jou en niet in staat om een kind op te voeden.’

‘Waar kwam ze vandaan? Hoe heette ze?’ wilde Lisa weten.

‘Uit Rotterdam. Haar naam staat op je geboortebewijs. Van Helden, Angelina van Helden. Haar woonadres was niet bekend. Meer weet ik ook niet van haar. We hebben haar nooit ontmoet. Jij bleef in het gasthuis waar je geboren bent tot de kinderbescherming de

adoptie verder afhandelde. Je moeder was er al niet meer toen wij kwamen.'

'Denk je dat zij meer over haar weten? Dat gasthuis? Waar ze woonde? Waar ze nu woont?'

Miranda schudde haar hoofd. 'Geen idee. Ik weet niet eens of het gasthuis nog bestaat. De instantie die de adoptie destijds regelde zal wel meer weten.' Ze legde haar hand op die van Lisa. 'Is het nodig dat je alles weet? Kun je er niet gewoon genoeg mee nemen dat je geadopteerd bent? Het verandert niets aan wie je bent. Je blijft Lisa ter Burg, dochter van Kees en Miranda ter Burg, zusje van Daan ter Burg.'

Lisa zuchtte diep. 'Dat weet ik wel, mam. Jullie hebben me gevormd tot wie ik nu ben. Jij en pap. En daar ben ik jullie ook dankbaar voor. Ik heb een geweldige jeugd gehad, dankzij jullie. Maar kun je ook begrijpen dat ik graag wil weten waar mijn wortels liggen? Heb ik een Aziatische moeder of vader omdat ik van die schuinstaande ogen heb? Van wie heb ik die geërfd? Dat soort dingen. Voor jou en Daan is dat volkomen duidelijk. Jullie kennen je familie, ik niet. Jullie zijn wel mijn familie, maar toch ook weer niet.'

'Ik kan het wel begrijpen, maar aan de andere kant ben ik zo ontzettend bang dat je teleurgesteld gaat worden. Misschien leeft je moeder niet meer en is ze gestorven aan een overdosis drugs of zo. Je staat niet zomaar je baby af, Lisa, besef dat goed. Dat doe je alleen als je wanhopig bent. Als je geen andere uitweg ziet en je echt niet voor een baby kunt zorgen,' hield Miranda haar dochter voor.

'Hé, wat zijn jullie vroeg uit de veren.' Daan kwam de keuken binnen. 'Goedemorgen, mamaatje, zusje. Lekker geslapen?'

'Best, jij ook? Daan, jij bent altijd met computers bezig. Kun jij ook iemand terugvinden als je niet meer dan een naam hebt?' bedacht Lisa.